Lietas Nr. 11310057714
Lietas arhīva Nr. K24-0079-16/2

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Ogrē 2016.gada 2.jūnijā

Ogres rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese Zeltīte Kusiņa,
piedaloties prokurorei **Ilonai Rudovskai,**
izskatīja atklātā tiesas sēdē 2016.gada 2.jūnijā krimināllietu, kurā

/pers. A/, personas kods /personas kods/,

apsūdzēts Krimināllikuma 262.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā *(likuma redakcijā, kas bija spēkā līdz 03.12.2015.)***.**

Tiesa konstatēja

/pers. A/ vadīja transportlīdzekli, neesot transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām (transportlīdzekļa vadīšanas tiesības noteiktā kārtībā nav iegūtas), būdams alkohola ietekmē, šādos apstākļos:

2014.gada 7.septembrī ap plkst.21.50 /pers. A/, būdams alkohola ietekmē un neesot atbilstošas kategorijas transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām (transportlīdzekļa vadīšanas tiesības noteiktā kārtībā nav iegūtas), vadīja automašīnu VW Golf, valsts reģistrācijas numurs /TL numurs/, Ogres novadā pa autoceļu Līgatne-Skrīveri virzienā uz Līgatni ceļa 53.kilometrā.

Veicot alkohola ietekmes pārbaudi ar portatīvo kontroles aparātu „AlcoQuant 6020", 2014.gada 7.septembrī plkst.21.56 /pers. A/ izelpas gaisā pēc pieļaujamās kļūdas atrēķināšanas konstatētas 2,25 promiles alkohola, bet atkārtotā pārbaudē plkst.22.14 pēc pieļaujamās kļūdas atrēķināšanas izelpas gaisā konstatētas 2,39 promiles alkohola, kas atbilst alkohola koncentrācijai asinīs.

Ar tādām darbībām /pers. A/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 262.panta otrajā daļā *(likuma redakcijā, kas bija spēkā līdz 03.12.2015.)*.

Tiesas izmeklēšanā **apsūdzētais /pers. A/** sevi par vainīgu **atzina pilnīgi** izvirzītajā apsūdzībā pēc Krimināllikuma 262.panta otrās daļas *(likuma redakcijā, kura bija spēkā līdz 03.12.2015.)*, t.i., atzina apsūdzībā norādītos faktiskos apstākļus un to juridisko kvalifikāciju.

Apsūdzētais nožēloja izdarīto, izteica lūgumu un piekrita neizdarīt pierādījumu pārbaudi tiesas izmeklēšanā, pilnībā apzinādamies pierādījumu pārbaudes neizdarīšanas procesuālo būtību un sekas, ka šajā apsūdzībā spriedums ir pārsūdzams tikai daļā par tiesas piespriesto sodu vai sakarā ar pieļautiem procesa pārkāpumiem, kas viņam tiesas izmeklēšanā izskaidrots.

Ņemot vērā apsūdzētā attieksmi pret izvirzīto apsūdzību un izvērtējot prokurores I.Rudovskas iztiesāšanā izteikto viedokli, ka pierādījumu pārbaudi var neveikt, **saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499.panta pirmās daļas nosacījumiem** tiesa nolēma neizdarīt pierādījumu pārbaudi tiesas izmeklēšanā, jo apsūdzētais pilnīgi atzīst sevi par vainīgu izvirzītajā apsūdzībā. Tiesai, kas ir iepazinusies ar lietas materiāliem un ir pārbaudījusi tos, nav šaubu par apsūdzētā /pers. A/ vainīgumu izvirzītās apsūdzības apjomā pēc Krimināllikuma 262.panta otrās daļas *(likuma redakcijā, kura bija spēkā līdz 03.12.2015.)*, apsūdzētais piekrīt pierādījumu pārbaudes neizdarīšanai tiesas izmeklēšanā.

Apsūdzētā /pers. A/ **vainīgumu** izvirzītajā apsūdzībā pēc Krimināllikuma 262.panta otrās daļas *(likuma redakcijā, kura bija spēkā līdz 03.12.2015.)* **tiesa atzīst par pilnībā pierādītu,** un saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 527.panta trešo daļu pierādījumu analīze un uzskaitījums spriedumā netiek norādīts.

Pirmstiesas procesā doto juridisko vērtējumu apsūdzētā /pers. A/ darbībām, kvalificējot tās pēc Krimināllikuma 262.panta otrās daļas *(likuma redakcijā, kura bija spēkā līdz 03.12.2015.)*, **tiesa atzīst par pareizu juridisko kvalifikāciju.**

Apsūdzības faktiskie apstākļi, kurus pilnībā atzīst apsūdzētais, atbilst Krimināllikuma 262.panta otrās daļas *(likuma redakcijā, kura bija spēkā līdz 03.12.2015.)* dispozīcijā norādītā noziedzīgā nodarījuma sastāva nepieciešamajam un pietiekamajam pazīmju kopumam. Apsūdzētais vadīja transportlīdzekli bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām, kuras noteiktā kārtībā nav iegūtas, būdams alkohola ietekmē, un par izdarīto noziedzīgo nodarījumu apsūdzētais **ir sodāms**.

No 2015.gada 3.decembra spēkā ir Krimināllikuma 262.pants jaunā redakcijā atbilstoši 2015.gada 29.oktobrī pieņemtajam likumam „Grozījumi Krimināllikumā".

Iztiesājot šo krimināllietu, tiesa ņem vērā 2015.gada 29.oktobra likuma „Grozījumi Krimināllikumā" **pārejas noteikumu, kurš noteic**, ka šā likuma nosacījumi **neattiecas** uz personām, kuras izdarījušas noziedzīgu nodarījumu līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai, jo apsūdzētais /pers. A/ izdarīja noziedzīgo nodarījumu **2014.gada 7.septembrī**, t.i., laikā, kad 2015.gada 29.oktobra likums „Grozījumi Krimināllikumā" vēl nebija stājies spēkā.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499.panta trešo daļu tiesas izmeklēšanā pārbaudīti apsūdzētā /pers. A/ raksturojoši dati un konstatēts: dzimis /datums/ Aucē, Latvijas pilsonis (lietas 36.lapa), vidējā speciālā izglītība šofera un autoremontatslēdznieka specialitātē, precējies, nav pienākuma apgādāt nepilngadīgas personas, astoņus gadus strādā SIA /nosaukums A/ par kapraci, **dzīvo deklarētajā dzīvesvietā /adrese/** (lietas 11.lapa).

Atbilstoši lietas materiālos esošajām ziņām /pers. A/ administratīvā sodāmība dzēsusies (lietas 17.lapa).

/pers. A/ bija agrāk tiesāts par noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu (lietas 22.-23.lapa), bet sodāmība dzēsta.

Tiesas izvērtētais soda noteikšanā.

Nosakot apsūdzētajam /pers. A/ soda veidu un mēru, tiesa ņem vērā Krimināllikuma 35.panta otrajā daļā definēto soda mērķi un Krimināllikuma 46.panta nosacījumus, kuru ietvaros tiesa vērtē izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, vainīgā personību saskaņā ar Krimināllikuma 46.panta otrās daļas prasībām, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus saskaņā ar Krimināllikuma 46.panta trešās daļas prasībām.

Noziedzīgā nodarījuma rakstura novērtējums.

Saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta trešo daļu apsūdzētā /pers. A/ izdarītais noziedzīgais nodarījums pēc Krimināllikuma 262.panta otrās daļas *(likuma redakcijā, kura bija spēkā līdz 03.12.2015.)* klasificējas kā mazāk smags noziegums.

Ņemot vērā noziedzīgo nodarījumu klasifikāciju, mazāk smags noziegums ir noziedzīgs nodarījums ar nelielu sabiedrisko interešu apdraudējuma raksturu. Tomēr, salīdzinot ar citiem mazāk smagiem noziegumiem, izskatāmajam ir būtiskāks apdraudējuma raksturs, jo apdraud apjoma ziņā plašākas intereses, par kādām uzskatāmas drošības intereses transportlīdzekļu kustības jomā.

Par Krimināllikuma 262.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu likums paredz alternatīvu iespēju pamatsoda izvēlē un divus papildsodus, no kuriem transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana soda sankcijā paredzēts kā obligāti piemērojams papildsods.

Kaitējuma novērtējums.

Apsūdzētais ar savu noziedzīgo rīcību apdraudēja drošības intereses transportlīdzekļu kustības jomā.

Atbildību ietekmējošie apstākļi.

Krimināllikuma 47.panta pirmās daļas 1.punkts paredz atbildību mīkstinošu apstākli, ja noziedzīgā nodarījuma izdarītājs pieteicies par vainīgu, vaļsirdīgi atzinies un nožēlojis izdarīto. Pēc likuma jēgas šo apstākli par atbildību mīkstinošu var atzīt, ja pastāv visu triju likumā norādīto darbību kopums, bet šajā kriminālprocesā nav konstatēta noziedzīga nodarījuma izdarītāja pieteikšanās par vainīgu. Tomēr apstākli, ka apsūdzētais /pers. A/ vaļsirdīgi atzinies izdarītajā noziedzīgajā nodarījumā un izdarīto patiesi nožēlojis, tiesa uzskata par iespējamu atzīt kā atbildību mīkstinošu apstākli **saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otrajā daļā** paredzēto.

Krimināllikuma 48.panta pirmajā daļā izsmeļoši uzskaitītos atbildību pastiprinošus apstākļus apsūdzētā /pers. A/ rīcībā tiesai konstatēt nav pamata.

Apsūdzētā personības novērtējums.

Vērtējot apsūdzētā /pers. A/ personību, tiesa ņem vērā konstatēto šajā spriedumā, kas noskaidrots apsūdzētā personību raksturojošo ziņu pārbaudes gaitā tiesas izmeklēšanā. Tiesa ņem vērā apsūdzētā attieksmi, kas ir paustā nožēla, atziņa, ka tā rīkoties nedrīkst, solījumu respektēt likuma prasības turpmāk un atturēties no transportlīdzekļa vadīšanas bez tiesībām, kā arī kritiskāk izturēties pret alkohola lietošanu.

Ņemot vērā raksturojošo ziņu pārbaudē noskaidroto, tiesai ir radusies pārliecība, ka apsūdzētais izdarījis secinājumus, izpratis cēloņu un seku kopsakarības, ka alkohola lietošana nav savienojama ar transportlīdzekļa vadīšanu, turklāt bez tiesībām to darīt.

Tiesas motīvi soda veida un mēra noteikšanā.

Nosakot soda veidu un mēru apsūdzētajam /pers. A/, tiesa izvērtēja valsts apsūdzētājas viedokli par piespiedu darba noteikšanu 120 stundu apmērā, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz trīs gadiem, konfiscējot transportlīdzekli – automašīnu VW Golf, valsts reģistrācijas numurs /TL numurs/. Prokurores viedoklim pretargumentus neizteica apsūdzētais, kurš labprātīgi pēc savas iniciatīvas īstenoja aizstāvību.

Izvērtējot minēto un Krimināllikuma 262.panta otrās daļas soda sankcijā paredzētos soda veidus par šo noziedzīgo nodarījumu, lai sasniegtu soda mērķi, kas ir aizsargāt sabiedrības drošību, atjaunot taisnīgumu, sodīt vainīgo par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, resocializēt sodīto personu un panākt, lai notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas, tiesa atzīst, ka šajā kriminālprocesā apsūdzētajam /pers. A/ nosakāms Krimināllikuma 262.panta otrās daļas soda sankcijā paredzētais sods – **piespiedu darbs**, kuru tiesa vērtē kā efektīvu un soda mērķi sasniedzošu soda viedu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 40.panta pirmo daļu piespiedu darbs [..] ir piespiedu iesaistīšana sabiedrībai nepieciešamajos darbos, ko notiesātais [..] izcieš, veicot dzīvesvietas apvidū piespiedu darba izpildes institūcijas noteiktos darbus no pamatdarba vai mācībām brīvajā laikā un bez atlīdzības.

Piespiedu darbu tiesa atzīst par efektīvu un audzinošu sodu apsūdzētajam /pers. A/. Tiesas izraudzītā soda veida piemērošanai nav objektīvu šķēršļu, jo apsūdzētais ir darbspējīga persona, fiziski vesels, ko viņš apliecināja tiesas sēdē. Piespiedu darbu tiesa novērtē kā atbilstošu sodu izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturam un kaitējumam. Piespiedu darbs ir otrs vieglākais pamatsods, tas ir mazāk personas brīvību ierobežojošs, tajā pašā laikā tas ir pietiekami reāli izjūtams sods ar publiskuma elementu, lai sasniegtu kriminālsoda mērķi.

Krimināllikuma 262.panta otrās daļas soda sankcijā paredzētā naudas soda piemērošanai tiesa nekonstatēja Krimināllikuma 41.panta ceturtajā daļā izvirzītos kritērijus apsūdzētā mantiskajam stāvoklim kā pamatam minēta soda veida piemērošanai.

Savukārt brīvības atņemšanas sodu tiesa novērtē kā pārāk bargu izskatāmā noziedzīgā nodarījuma raksturam savstarpējā sakarībā ar apsūdzētā personību. Turklāt brīvības atņemšanas sods par mazāk smagu noziegumu piemērojams tikai tajos gadījumos, ja soda mērķis nav sasniedzams, nosakot kādu no soda sankcijā paredzētajiem vieglāka soda veidiem saskaņā ar Krimināllikuma 46.panta ceturtajā daļā noteikto.

Tiesa atzīst, ka soda mērķis sasniedzams ar piespiedu darbu uz 140 stundām, t.i., puse no šā soda veida maksimālā apmēra, ņemot vērā, ka /pers. A/ netiek konstatēti atbildību pastiprinoši apstākļi. Tiesas izraudzītais piespiedu darba apmērs būs taisnīgs un adekvāts, ņemot vērā arī izskatāmā noziedzīgā nodarījuma raksturu un apsūdzētā personību.

Tiesa atzīst, ka apsūdzētajam /pers. A/ nosakāms soda sankcijā paredzētais papildsods – transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana. Šā papildsoda piemērošanu likums paredz kā obligātu. Atbilstoši soda sankcijas formulējumam minētais papildsods ir tiesībspējas – vadīt transportlīdzekli – atņemšana un reāli izpaudīsies arī kā liegums iegūt transportlīdzekļa vadīšanas tiesības, jo /pers. A/ tās nebija noteiktā kārtībā iegūtas. Šā papildsoda apmēru tiesa atzīst par nosakāmu prokurores prasītajā trīs gadu apmērā, t.i., vairāk kā puse no maksimālā papildsoda laika, ņemot vērā konstatēto alkohola koncentrācijas minimālo līmeni 2,25 promiles, kas pārsniedz divas promiles.

Tiesa atzīst, ka nosakāms Krimināllikuma 262.panta otrās daļas soda sankcijā alternatīvi paredzētais papildsods – mantas konfiskācija. Saskaņā ar Krimināllikuma 42.panta trešo daļu mantas konfiskācija attiecināma uz transportlīdzekli, ar kuru izdarīts noziedzīgs nodarījums pret satiksmes drošību. Apsūdzētais ir transportlīdzekļa īpašnieks un minēto papildsodu tiesa piemēro, lai izslēgtu prettiesiskas rīcības risku ar īpašumā esošu transportlīdzekli ceļu satiksmē.

Krimināprocesā transportlīdzeklis – automašīna VW Golf, valsts reģistrācijas numurs /TL numurs/, kuru vadīja un kura īpašnieks ir apsūdzētais /pers. A/, – izņemts pēc likuma pārkāpuma fiksēšanas saskaņā ar 2014.gada 7.septembra lēmumu par administratīvā pārkāpuma lietā izņemtās mantas nodošanu glabāšanā un nodots Nodrošinājuma valsts aģentūrai atbilstoši izņemtā transportlīdzekļa 2014.gada 7.septembra pieņemšanas un nodošanas aktam Nr.079192 (lietas 12.-14.lapa).

Ar 2014.gada 6.oktobra lēmumu, kuru 2014.gada 7.oktobrī apstiprinājis Ogres rajona tiesas izmeklēšanas tiesnesis, automašīnai VW Golf, valsts reģistrācijas numurs /TL numurs/, uzlikts arests iespējamās mantas konfiskācijas nodrošināšanai (lietas 24.lapa).

Tiesai izlemjamu jautājumu par procesuālajiem izdevumiem vai lietiskajiem pierādījumiem šajā krimināprocesā nav.

Krimināprocesā nav pamata lemt par procesuālo izdevumu 15,65 EUR apmērā piedziņu no /pers. A/ par alkohola ietekmes pārbaudes veikšanu, jo tas ir izlemts ar 2014.gada 8.septembra lēmumu par uzsāktās administratīvās lietvedības izbeigšanu, kas bija pamats šā krimināprocesa uzsākšanai (lietas 6.lapa). Minētajā lēmumā norādīts par pienākumu /pers. A/ 30 dienu laikā labprātīgi samaksāt alkohola ietekmes pārbaudes veikšanas izdevumus 15,65 EUR apmērā un viņš informēts, ka labprātīgas neizpildes gadījumā lēmums tiks nosūtīts piespiedu izpildei tiesu izpildītajam (lietas 6., 7.lapa), jo lēmumam administratīvā pārkāpuma lietā ir izpilddokumenta spēks.

Pirmstiesas procesā apsūdzētajam /pers. A/ nebija piemērots drošības līdzeklis. Tiesa nesaskata pamatu drošības līdzekļa piemērošanai, taisot spriedumu, jo nav pamata atzinumam, ka apsūdzētais varētu izvairīties no sprieduma izpildes.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 511.-514., 520.panta pirmo daļu, 523.-524., 527., 528.panta pirmo daļu, 529., 530.panta pirmo, otro daļu

tiesa nosprieda

/pers. A/ atzīt par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 262.panta otrajā daļā *(likuma redakcijā, kas bija spēkā līdz 03.12.2015.)*, **un sodīt ar piespiedu darbu uz 140 (viens simts četrdesmit) stundām, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 3 (trīs) gadiem, konfiscējot transportlīdzekli Volkswagen Golf, valsts reģistrācijas numurs /TL numurs/.**

Saskaņā ar Latvijas Sodu izpildes kodeksa 133.panta pirmo daļu, ņemot vērā deklarētās dzīvesvietas adresi *(/adrese A/)*, **/pers. A/ 10 (desmit) darba dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas ir pienākums ierasties** Valsts probācijas dienesta **Rīgas rajona** teritoriālās struktūrvienības **Siguldas filiālē** *(Gāles iela 27, Sigulda)* **un pieteikties piespiedu darba izciešanai.**

Spriedumu var pārsūdzēt 10 (desmit) dienu laikā pēc pilna sprieduma pieejamības dienas apelācijas kārtībā Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijā saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499.panta ceturto daļu šajā krimināprocesā tikai daļā par tiesas piespriesto sodu vai sakarā ar pieļautiem procesa pārkāpumiem, iesniedzot apelācijas sūdzību vai protestu Ogres rajona tiesā.

Pilna sprieduma pieejamības diena – 2016.gada 16.jūnijs.

Tiesnese Z.Kusiņa